

ձուլեան ընտրութեան հոգսը, որ հնար լինէր աղքատանոցը անկեալանոցի և որբանոցի վերածել¹⁾։ և է, այն մեծ և ամենակարեւոր խնդիրը, թէ էջմիածնի մայր աթոռը անշուշտ պէտքէ ունենար Բագուի մէջ մի արդիւնաբեր կալուած, ինչպէս ունի Տփլիսում, Երեւանում և ուրիշ տեղերում։ Այս մասին 1890 թրվին գրել էի Գէորգ ազայ Լալայեանցին և պարոն Յակոբ Աղամեանցին, տեղւոյն իշխանաց հետ խորհելու և Աստուծով մի օր կ'յաջողի։ Վերջապէս ապրիլի վերջին օրերումն մեր Բագուից դուրս գալու միջոցներին հրաւէրս լսելով Գիւլբան (գիւղարան — ընկուզուտ) գիւղացի բագուաբնակ պարոն Յարութիւն Թադոսեանցն եկաւ և յայտնեց, որ իւր ազգական այլի տիկին Սօնայ Բալասիրէկեան Թադոսեանցը պատրաստ է վանքի կաթուղիկէի շինութեան համար վճարել 300 ռուբլի դրամ, և խոստացաւ շուտ հասցնել, և յիրաւի Համախի գնալուցս քանի օր չանցած, պարոն Յարութիւնը բերեց և յանձնեց ինձ Համախում 300 ռուբլին. և ես օրհնելով ու գովելով նուիրատուին և պատճառին՝ սկսեցի գործը։ Մեր վիճակային Ատենի ատենադպիր յարգոյ Աբրահամ բէկն՝ որ ամեն բանի մէջ ամենայն հաւատարմութեամբ և անկեղծութեամբ ինձ օգնում էր՝ այս բանի մէջ ևս օգնեց բարի խորհրդով, այն է Համախույ եկեղեցւոյ կաթուղիկէն շինող վարպետին գտաւ և Աստուծոյ յաջողութեամբն շինել տուեցինք մի վայելուչ շնորհքով կաթուղիկէ, որոյ ծաւրին կանգնեցրինք 1885 թուին նուիրած բագուաբնակ գերմանացի Ջէյց եղբարց մեծաղիւր Խաչը՝ (տես յերես 195.)։ Բայց 300 մանէթը չբաւականացրեց, ուստի դրեցի Բագուի մեր գործակալ Խորէն աւագ քահանային, որ յիշեալ նուիրատուին խօսէ կաթուղիկէի յիշատակապիրը միայն իրենց անունովը գրել, որը և համաձայնել էր 300 մանէթ ևս նուիրել որ լինի 600 մանէթ, ըստ այսմ և յիշատակապիրը գրուեց տիկին Սօնայի դուստր հանգուցեալ Մարիամի յիշատակին՝ տոնճարի արևելեան պատի վերայ հետեւեալ օրինակաւ՝

Մկրտիչ կաթուղիկոսին ի 24 գեկտ. 1893. հ. 475, և յ 30 ապր. 1894 հ. 200:

²⁾ Աղքատանոցի կանոնադրութիւնն ուղարկել եմ ի սինօգն ի 28 փետրվարի 1894. համար 106: Հաստատել տալու համար: